

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 27. marts 2014 satte Østre Landsret retten i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommere fungerede landsdommerne Frosell, M. Lerche og Lone Dahl Frandsen, førstnævnte som rettens formand.

Som protokolfører fungerede [redacted] Medarbejder.

Der foretoges

8. afd. kære nr. B-409-14:

Tryg Forsikring A/S

(advokat Pia Hjort Mehlbye)

mod

[redacted] Part 1

(advokat Karsten Høj)

Biintervenient til støtte for [redacted] Part 1:

Danske Advokater

(advokat Robert Mikelsons)

Ingen var mødt eller indkaldt.

Det tidligere fremlagte var til stede.

Endvidere fremlagdes kærereplik af 10. marts 2014 fra advokat Pia Mehlbye, biinterventionsprocesskrift af 18. marts 2014 fra advokat Robert Mikelsons på vegne af Danske Advokater samt e-mail af 19. marts 2014 fra advokat Karsten Høj.

Tryg Forsikring A/S har nedlagt påstand om, at de tilkendte sagsomkostninger forhøjes, samt at sagsomkostningerne tillægges moms. Til støtte herfor er det navnlig anført, at der ved fastsættelsen af sagsomkostninger skal tages hensyn til sagens karakter samt sagens værdi, varighed og omfang. Forligsbeløbet udgør knap 8 % af sagsgenstanden på 1.131.559 kr., og sagen har verseret i over 2½ år, hvorunder sagen har været forelagt Retslægerådet to gange. Omkostningsbeløbet for advokatbistand bør derfor udmåles ud fra den øvre del af intervallet for sagsgenstande på 1.000.001-2.000.000 kr. Efter retsplejelovens § 316 erstattes udgifter til advokatbistand med et passende beløb, der er standardiseret og uafhængigt af de konkrete udgifter hertil. Kærende er ikke momsregistreret, og det følger af forarbejderne til retsplejelovens § 316, at det er uden betydning for størrelsen af sagsomkostningerne, om parten betaler et egentligt salær til en advokat eller er repræsenteret af en ansat advokat. Det vil således være i strid med forarbejderne, hvis sagsomkostningerne ikke tillægges moms. Det er ubestridt, at kærende ikke betaler et momspligtigt salær til den ansatte advokat. Derimod afholder kærende skattemæssige udgifter i forbindelse med den ansatte advokats repræsentation af virksomheden, hvilket i omkostningsmæssig henseende bør sidestilles hermed.

Part 1 har nedlagt påstand om stadfæstelse. Til støtte herfor er det navnlig anført, at der ikke er grundlag for at ændre byrettens skønsmæssige fastsættelse af sagsomkostninger, samt at beløbet til dækning af udgiften til advokatbistand ikke skal tillægges moms, når kærende har været repræsenteret af en ansat advokat. Bestemmelsen i retsplejelovens § 316 regulerer ikke spørgsmålet om, hvorvidt et passende beløb til dækning af udgifter til advokatbistand skal tillægges moms eller ej. Der ses heller ikke i forarbejderne at være taget stilling hertil. Hvis salæret tillægges moms, vil det medføre, at kærende tilkendes 25 % mere til dækning af udgifter til advokatbistand end en momsregistreret part, der har været repræsenteret af en ansat advokat, samt en ikke momsregistreret part, der har været repræsenteret af en ekstern advokat.

Danske Advokater er indtrådt som biintervenient til støtte for indkæredes påstand om, at salæret ikke skal tillægges moms. Til støtte herfor er det navnlig anført, at kærende ikke har nogen udgift til moms, når kærende er repræsenteret af en ansat advokat, og at der i

retsplejelovens kapitel 30 om sagsomkostninger, herunder § 312, stk. 1, og § 316, stk. 1, ikke er grundlag for at lade andet end forhold, der har økonomisk betydning, indgå ved fastsættelsen af sagsomkostninger. Det fremgår direkte af landsretspræsidenternes cirkulæreskrivelse af 27. september 1978, der henviser til Momsnævnets afgørelse af 15. september 1978, at det kun er merudgifter til moms, som en ikke momsregistreret part skal have dækket. Siden 1978 har det fremgået af landsretspræsidenternes meddelelser om sagsomkostninger sammenholdt med retsplejelovens bestemmelser, at det kun er merudgifter til moms, som en ikke momsregistreret part skal have dækket. Da kærende har været repræsenteret af en ansat advokat, har der ikke været nogen merudgift til moms. Lønnen til den ansatte advokat er uafhængig af de konkrete arbejdsopgaver, og førelsen af den enkelte retssag medfører hverken større eller mindre lønudgifter for kærende. Der er ikke ved ændringen af retsplejelovens § 316 taget stilling til spørgsmålet om moms i det tilfælde, hvor parten er repræsenteret af en ansat advokat. Dette hænger sammen med, at der ikke ved lovændringen er tilsigtet nogen ændring vedrørende dækningen af en udgift til moms. Der vil fortsat kun være en udgift til moms, hvis parten er belastet med betaling af ikke fradragberettiget købsmoms på advokatydelser.

Dommeren har ved sagens fremsendelse henholdt sig til den trufne afgørelse.

De modtagne bilag var til stede.

Efter votering afsagde landsretten

k e n d e l s e :

Det fremgår af sagen, at det påstævnte beløb udgør 1.131.559 kr., og at Tryg Forsikring A/S i henhold til det indgåede forlig skal betale 90.000 kr. til **Part 1**.

Det er ubestridt, at Tryg Forsikring A/S må anses for den vindende part, mens det er omvistet, om de tilkendte sagsomkostninger skal forhøjes, herunder om omkostningsbeløbet skal tillægges moms.

Det er endvidere ubestridt, at Tryg Forsikring A/S ikke er momsregistreret, og at forsikringsselskabet har været repræsenteret af en ansat mødeberettiget advokat, samt at der ikke er afholdt en udgift til moms.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 316, stk. 1, blev ændret ved lov nr. 554 af 24. juni 2005. Af de almindelige bemærkninger til bestemmelsen fremgår blandt andet:

”2.3 Justitsministeriets overvejelser

. . .

I nyeste retspraksis tilkendes ikke sagsomkostninger til dækning af advokatbistand, når den vindende part under sagen er repræsenteret af en advokat, der er ansat hos parten eller hos en mandatar, der fører retssagen på partens vegne, idet der henvises til, at parten henholdsvis mandataren ikke har haft udgifter til advokatsalær. Justitsministeriet finder imidlertid, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at størrelsen af sagsomkostningerne til den vindende part alene afhænger af, om parten under sagen er repræsenteret af en mødeberettiget advokat, og ikke af, om den pågældende advokat modtager betaling i form af salær eller løn. Dette gælder, selv om lønudgiften til en ansat advokat generelt måtte være lavere end salæret til en ekstern advokat, idet sagsomkostningerne udmåles efter standardtakster, der ikke afhænger af partens konkrete udgifter til advokatbistand.”

Af de specielle bemærkninger til retsplejelovens § 316 fremgår blandt andet:

“Ændringen fra “advokatsalær” til “advokatbistand” indebærer, at en part, der er repræsenteret af en mødeberettiget advokat under hele retssagen, og som tilkendes fulde sagsomkostninger, i alle tilfælde skal have tilkendt det sædvanlige standardiserede sagsomkostningsbeløb til dækning af udgifter til advokatbistand. Fremover vil det således være uden betydning for størrelsen af sagsomkostningerne, om parten betaler et egentligt salær til advokaten, eller om advokaten f.eks. er ansat af parten eller af en organisation, der optræder som mandatar for parten under retssagen.”

Der ses hverken i ordlyden af retsplejelovens § 316, stk. 1, eller forarbejderne hertil at være taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt udgiften til advokatbistand skal tillægges moms, når en ikke momsregistreret part er repræsenteret af en ansat mødeberettiget advokat.

Af landsretspræsidenternes cirkulæreskrivelse af 27. september 1978, der henviser til Momsnævnets afgørelse af 15. september 1978, fremgår blandt andet:

“I henhold til afgørelse af 15. september 1978 fra Nævnet vedrørende mer-værdiafgift tilkommer fradragsretten for moms af advokatsalær i inkassosager alene kreditor, idet advokaten kun kan rette sit salærkrav mod denne. Er kre-

ditor en momsregistreret virksomhed, skal omkostningskravet mod debitor som følge af kreditors fradragsret opgøres uden tillæg af moms.

Som følge af denne afgørelse må de takstmæssige inkasso- og proceduretakster som udgangspunkt ikke tillægges moms. Oplyses det imidlertid overfor retten, at den vindende parts krav ikke er erhvervet som led i en momsregistreret virksomhed, skal parten, i det omfang modparten skal godtgøre advokatombkostninger tillige have dækket merudgiften til moms. I så fald indregnes momsen i det samlede afrundede beløb, der tilkendes.”

Af landsretspræsidenternes notat af 17. december 2008 om afgørelser om sagsombkostninger i civile sager fremgår blandt andet:

“Moms medregnes kun, hvis den part, der skal have tillagt ombkostninger, oplyser ikke at være momsregistreret.

...

Tabellen gælder uanset om partens udgifter til advokatbistand vedrører en advokat, der er ansat hos parten eller hos en mandatar, der fører retssagen på partens vegne.”

Da bestemmelsen i retsplejelovens § 316, stk. 1, ikke ses at ændre de hidtil gældende retningslinjer for, hvornår et beløb til dækning af advokatombkostninger skal tillægges moms, tiltræder landsretten, at sagsombkostningsbeløbet ikke skal tillægges moms.

Henset til sagens udfald, varighed og omfang, herunder at sagen to gange har været forelagt Retslægerådet, finder landsretten, at de tilkendte ombkostninger bør forhøjes til 50.000 kr. ekskl. moms. Der er herved taget udgangspunkt i de vejledende salærtakster for en sagsgenstand på 1.000.001-2.000.000 kr. Der er på den ene side lagt vægt på, at sagen har været forelagt Retslægerådet, mens det på den anden side er tillagt betydning, at sagen er forligt forinden berømmelse af hovedforhandling, og at det vundne beløb befinder sig i den nederste del af intervallet.

T h i b e s t e m m e s :

Byrettens afgørelse ændres, således at indkærede, **Part 1**, til kærende, Tryg Forsikring A/S, skal betale 50.000 kr. i sagsombkostninger for byretten.

Ingen af parterne skal betale kæremålsomkostninger til den anden part.

Kærefgiften tilbagebetales.

Retten hævet.